

Jak masz na imię?

Как тебя зовут?

Урок 1. Тема: Как тебя зовут?

Lekcja 1. Temat: Jak masz na imię?

Привет! (Cześć!)

Witam Cię bardzo serdecznie w internetowym kursie języka rosyjskiego. Cieszę się, że zdecydowałeś się uczyć tego pięknego języka, a fakt, że należy on do grupy języków słowiańskich (tak jak język polski) sprawi, że będzie Ci o wiele łatwiej go przyswoić, niż na przykład Niemcowi czy Hiszpanowi.

Mam na imię Lila i jestem nauczycielką tego języka. Bardzo lubię uczyć i patrzeć na postępy moich uczniów. To daje mi niesamowitą energię i motywację do dalszego nauczania.

Język rosyjski był zawsze dla mnie bliski ze względu na pochodzenie rosyjskie. Do dziś w okolicach Moskwy i Sankt-Petersburga mieszka moja bliska rodzina. Uwielbiam tam jeździć, oglądać białe noce nad Newą, poznawać nowych ludzi i kulturę rosyjską. Takie podróże za każdym razem wiele mnie uczą, a wracam z nich bogatsza w doświadczenia i wiedzę językową, którą stale uaktualniam.

Dziś chciałabym, by ten kurs również okazał się dla Ciebie podróżą, która kształci, daje wiedzę i sprawia, że czujesz się pewniej, gdy przychodzi Ci mówić po rosyjsku. Rosyjskie przysłowie mówi, że uczenie się języka zawsze jest przydatne. I coś w tym jest...

Языку учиться всегда пригодится.

Uczenie się języka jest zawsze przydatne.

Zanim przejdziemy do lekcji, muszę Ci podać kilka istotnych informacji dotyczących naszego kursu. Rosyjski alfabet różni się od polskiego. Wiem, że na pierwszy rzut oka może wyglądać on strasznie, ale nie taki diabeł straszny, jak go malują. Po każdej lekcji będę Ci wyszczególniała litery pojawiające się w niej, aż do całkowitego wprowadzenia alfabetu.

Druga sprawa - to akcent. W języku rosyjskim nie jest on związany z przedostatnią sylabą, jak to ma miejsce w języku polskim. Może padać na różne sylaby. Ja będę go zaznaczała w nowych wyrazach poziomą kreską pod samogłoską, która występuje w sylabie akcentowanej. Ma to na celu ułatwienie Ci nauki i wymowy. Jednak wiedz, że spełnia on jedynie rolę pomocniczą dla Ciebie i w gazetach czy książkach go nie znajdziesz, no chyba że są to książki, z których można uczyć się rosyjskiego. W zakładce z ćwiczeniami akcentu tego w żaden sposób nie zaznaczaj.

Język rosyjski jest językiem melodyjnym, a to za sprawą intonacji. Raz w zdaniach następuje obniżenie tonu, raz podwyższenie, raz ton się utrzymuje do końca zdania, raz nie. Wszystko to usłyszysz w naszym kursie, do którego już serdecznie zapraszam!

Po dzisiejszej lekcji będziesz już umiał przywitać się, przedstawić i spytać o imię współ rozmówcy, a także powiedzieć, że jesteś Polakiem i że jesteś z Polski. Oprócz tego będziesz umiał powiedzieć gdzie mieszkasz i pytać o miejsce zamieszkania osoby, z którą rozmawiasz.

A więc... Zacznijmy!

Rozmowę zazwyczaj zaczynamy od przywitania się. „Cześć” - to po rosyjsku:

Привет!

Cześć!

П (mała litera to: п) - odpowiednik polskiej litery „p”

р (duża litera to: Р) - odpowiednik polskiej litery „r”

и (duża litera to: И) - odpowiednik polskiej litery „i”

в (duża litera to: В) - odpowiednik polskiej litery „w”

е (duża litera to: Е) - to połączenie „i” oraz „e”; czytamy jak „ie” - w środku wyrazu i jak „je” na początku wyrazu oraz po samogłosce

т (duża litera to: Т) - odpowiednik polskiej litery „t”.

W ten oto sposób rozszyfrowaliśmy rosyjskie litery drukowane w słowie powitalnym: „Привет!”.

A tak wyglądają te same litery w naszym słowie „Привет” pisane odręcznie:

П п to: *П п*

П
Р

Р р to: *Р р*

Р
R

И и to: *И и*

И
I

В в to: *В в*

В
W

Е е to: *Е е*

Е
je

Т т to: *Т т*

Т
Т

Poćwicz te litery i spróbuj powiedzieć, a także napisać odręcznie ich rosyjskie odpowiedniki:

W, Т, і, Р, je, R

Ja w odpowiedzi podam Ci te same litery, ale te, które stosuje się w druku:

В, Т, и, П, е, Р
W, Т, і, Р, je, R

Umiemy już się przywitać po rosyjsku. Teraz czas na pytanie „Jak masz na imię?”:

Как тебя зовут?
Jak masz na imię?

как – oznacza „jak” (prawie tak samo jest po polsku)

тебя – dosł. „ciebie”

зовут – dosł. „zwa”.

Całe zdanie dosłownie zabrzmiałoby: „Jak cię zwa?”, ale po polsku raczej tak się nie mówi, prędzej powiemy: „Jak masz na imię?”.

Tutaj też pojawiają się nowe litery drukowane (z lewej strony masz przedstawione litery po rosyjsku, a z prawej po polsku):

К к to: „K k”

К
K

A a to: „A a”

A
A

Б б to: „B b”

Б
B

Я я to: połączenie „i” oraz „a”, czyli „ia” i tak to czytamy w środku wyrazu po spółgłosce, a na początku wyrazu i po samogłosce jako „ja” (a tak w ogóle, „я”, które czytamy jako „ja” oznacza nic innego jak osobę: „ja”).

Я
Ja

З з to: „Z z”

З
Z

О о to: „O o”

О
O

У у to: „U u”

у
U

A tak piszemy odręcznie powyższe litery:

К к -

А а -

Б б -

Я я -

З з -

О о -

У у -

Powiedz na głos, a następnie zapisz pismem odręcznym poniższe litery:

У, б, О, з, я

Sprawdź, czy powiedziałeś tak samo:

у, б, о, з, я
u, b, o, z, ja

Zwróć uwagę na to, że w wyrazie „зовут” piszemy „о”, a wymawiamy „а”:

зовут

dosł. zwać, nazywają

Ma to ścisły związek z akcentem. Ten wyraz ma dwie sylaby: "зо - вут", a akcent pada na drugą sylabę: „вут”, czyli najpierw mówimy pierwszą sylabę „зо”, a potem „вут”, a więc „о” jest **przed** sylabą akcentowaną. I właśnie w takich wypadkach, „о” zawsze przeczytamy jako „а”.

Tak samo jest w przypadku, gdy najpierw mamy akcent, a potem sylabę z „о”. Wtedy też „о” przeczytamy jak „а”. Tak jest na przykład w wyrazie, który poznasz w następnej lekcji: э́то. Mamy w nim też dwie sylaby: э - то, z których pierwsza jest akcentowana, a „о” jest w tak zwanej pozycji poakcentowej, czyli występuje po akcencie.

Jednak, gdy akcent pada na samo „о”, to zawsze przeczytamy je jako „о”.

Ogólnie rzecz biorąc, „о” zawsze przeczytamy jak „о” wtedy, gdy pada na nie akcent, a w pozostałych przypadkach jak „а”.

Umiesz już pytać o imię. Pamiętaj, że mówimy wtedy:

Как тебя зовут?

Jak masz na imię?

A co zrobić, gdy ktoś Ciebie o to spyta? Wtedy musisz umieć na to pytanie odpowiedzieć. Po rosyjsku powiesz:

Меня зовут...

Mam na imię...

меня - mnie

зовут - zwać, nazywają

To zdanie znaczy dosłownie: „Mnie zwać...”, ale po polsku powiemy „Mam na imię...”. W miejsce kropek wstawiasz swoje imię, na przykład:

Меня зовут Анна.

Mam na imię Anna.

albo:

Меня зовут Саша.

Mam na imię Sasza.

Саша to imię dla mężczyzny i kobiety!

Саша - to jedno z popularnych imion rosyjskich (jest to zdrobnienie od Aleksander / Aleksandra) i noszą je zarówno mężczyźni, jak i kobiety!

W powyższych zdaniach pojawiają się litery, których jeszcze nie znasz (z lewej strony masz przedstawione litery po rosyjsku, a z prawej - po polsku):

М м to: „M m”

М

M

Н н to: „N n”

Н

N

С с to: „S s”

С

S

Ш ш to: „Sz sz”

Ш

Sz

A tak wyglądają one zapisane odręcznie:

М м -

М м

Н н -

Н н

С с -

С с

Ш ш -

Ш ш

Powtórz wszystkie litery od początku i napisz te, które słyszysz:

Н, С, М

N, S, M

Wiesz już co znaczy pytanie: „Как тебя зовут?” i jak na nie odpowiedzieć.

Możesz powiedzieć najpierw jak Ty się nazywasz i od razu spytać się swego rozmówcy: "A ty?" (w domyśle "A ty jak się nazywasz?"). Po rosyjsku to zabrzmiałoby:

Меня зовут Саша, а тебя?

Mam na imię Sasza, a ty?

а тебя? – przetłumaczymy tutaj jako „a ty?”, choć dosłownie oznacza to: „a ciebie?”.

Jeśli ktoś podejdzie do Ciebie i powie:

Меня зовут Анна, а тебя?

Mam na imię Anna, a ty?

Co wtedy odpowiesz? Na pewno:

Меня зовут... (a w miejsce kropek wstawisz swoje imię)

Umiesz już się przedstawić i pytać o imię współ rozmówcy! Popytaj teraz osoby z Twojego kręgu o imiona i pochwal się sam, jak ładnie potrafisz się przedstawiać.

Jeśli już to zrobiłeś, to warto powiedzieć, jakiej narodowości jesteś. Po polsku powiesz: "Jestem Polką". Ale uważaj, bo w języku rosyjskim, w przeciwieństwie do polskiego, ZAWSZE musisz podać zaimek, a dokładniej zaimek osobowy, przy pomocy którego określasz osobę. Zaimki osobowe to nic innego jak słówka typu: „ja”, „ty”, „on”, „oni” itp. Mówiąc w języku polskim, możemy je pominąć, jak to ma miejsce w zdaniu: „Jestem Polką” (pomijamy „ja”), natomiast w rosyjskim musimy podać zaimek, w tym wypadku jest to „ja”, a więc powiemy:

Я полька.

Jestem Polką.

полька - oznacza „Polka”

A mężczyzna powie:

Я поляк.

Jestem Polakiem.

поляк - „Polak”

Nowe litery to:

Л л czyli: „L l” lub „ł ł”

Л

L / ł

„Ь” to znak miękki, nie odpowiada mu żaden konkretny dźwięk, ale pełni on w języku ważne role, na przykład może zmiękczać poprzedzającą go spółgłoskę. Porównaj:

полька полка

Polka półka

Jeśli nie zmięczymy tego -ль- znakiem miękkim (ь), to powstanie nam „полка”, czyli... „półka”, a chyba nie chcesz komuś powiedzieć, że jesteś półką, prawda??

Zobacz, jak zapiszesz odręcznie nowe litery:

Л л -

ь -

„Ь” nigdy nie występuje na początku wyrazu, dlatego nie ma dużego miękkiego znaku.

W powyższych zdaniach należy wyszczególnić dwie istotne informacje:

1. Wszystkie **narodowości** po rosyjsku piszemy **małą literą** i jest to w 100% poprawne. Dlatego tak właśnie napisaliśmy słowa: „поляк” i „полька”.

2. W powyższych zdaniach brakuje czasownika „jestem”. Jest to spowodowane pewną zasadą, która mówi, że w języku rosyjskim w **zdaniach twierdzących** (czyli zakończonych kropką) w **czasie teraźniejszym** pomija się czasownik „być” w formach osobowych (a więc: jestem, jesteś, jest, jesteście i są). Dlatego w powyższych przykładach powstało nam dosłownie: „Ja Polak”, „Ja Polka”.

Twoja koleżanka powie:

Привет. Меня зовут Марта. Я полька.

Cześć. Mam na imię Marta. Jestem Polką.

A Ty powiesz:

.....

Możesz też powiedzieć nowo poznanej osobie gdzie mieszkasz. Załóżmy, że mieszkasz w Warszawie:

Я живу в Варшаве.

Mieszkam w Warszawie.

я - ja

живу - mieszkam (może też oznaczać: „żyję”)

в - w

Варшаве - Warszawie

Ж ж to: „Ż ż”

Ж

ż

Mimo że piszemy: „żiwu”, to mówimy „żywu”, dlatego że „и” po „ж” czytamy jak „ы”.

Ж ж pisane odręcznie to:

ы to polski odpowiednik: „y”

Ы
у

„Ы” w formie pisanej wygląda tak:

ы

Tutaj - podobnie jak w przypadku znaku miękkiego - nie ma dużej litery "ы", bo w języku rosyjskim nie ma wyrazu zaczynającego się od "ы".

Mówiąc „Mieszkam w Warszawie”, w języku rosyjskim nazwę miasta musimy postawić w miejscowniku, bo tego wymaga od nas czasownik „mieszkać”, powiemy dosłownie „mieszkać w czym?” - miejscownik - w Warszawie.

W związku z tym, że jeszcze nie umiesz odmieniać rzeczowników, bezpieczniej i łatwiej dla Ciebie będzie jak powiesz: „Mieszkam w mieście Warszawa”:

Я живу в городе Варшава.
Mieszkam w mieście Warszawa.

в городе - w mieście

в городе Варшава - w mieście Warszawa (nazwę miejscowości podajemy w mianowniku)

I znów pojawiły się nowe litery:

Г г to: „G g”

Г
G

Д д to: „D d”

Д
D

A tak je zapiszemy odręcznie:

Г г -

Д д -

Za chwilę powiemy: „Mieszkam w mieście Wrocław”.

Wrocław poprawnie zapiszemy rosyjskimi literami jak poznasz literę „c”, czyli:

Ц ц to: „C c”

Ц
C

Ц ц pisane odręcznie to:

A tak zabrzmie to zdanie:

Я живу в городе Вроцлав.

Mieszkam w mieście Wrocław.

A teraz założmy, że mieszkasz w Krakowie. Powiedz: „Mieszkam w mieście Kraków”. Kraków to:

Краков
Kraków

.....

Porównaj ze mną, czy powiedziałeś tak samo:

Я живу в городе Краков.

Mieszkam w mieście Kraków.

Dowiedzmy się teraz, gdzie mieszka nasz współ rozmówca. Możemy to zrobić, mówiąc gdzie mieszkamy i dodając: „a ty?” (w sensie „a ty gdzie mieszkasz?”):

Я живу в городе Краков, а ты?

Mieszkam w mieście Kraków, a ty?

ты oznacza „ty”

Albo też możemy zadać samo pytanie: „Gdzie mieszkasz?”, po rosyjsku powiemy dosłownie: „Gdzie ty mieszkasz?” (bo - jak pamiętasz - w rosyjskim zawsze musimy podać zaimek, w tym przypadku jest nim „ty”):

Где ты живёшь?

Gdzie mieszkasz?

где oznacza „gdzie”

ты oznacza „ty”

живёшь - oznacza „mieszkasz”. W tym wyrazie pojawia się nam kolejna nowa litera:

Ё ё - to połączenie „i” oraz „o”, czyli: „io” i tak to czytamy w środku wyrazu po spółgłosce, a na początku wyrazu lub po samogłosce czytamy jako „jo”.

Ё

Jo

Tak wygląda ta samogłoska w zapisie odręcznym:

Teraz na pewno umiesz odpowiedzieć na moje pytanie:

Где ты живёшь?

Gdzie mieszkasz?

Powiesz:

Я живу в городе... (a w miejsce kropek wstawisz nazwę miasta)

A jeśli mieszkasz na wsi, to powiesz:

Я живу в деревне...

Mieszkam we wsi...

в деревне - na wsi, we wsi... (w miejsce kropek wstawisz nazwę wsi)

W wyrazie „живёшь” po „ш” piszemy znak miękki „ь”. Nie pełni on tutaj roli zmiękczonej, tylko gramatyczną, zgodnie z którą zawsze w **II osobie czasu teraźniejszego** piszemy go **na końcu czasownika**.

A jakie byś zadał pytanie, słysząc odpowiedź: „Я живу в городе Сопот”?

.....

Umiesz już powiedzieć gdzie mieszkasz, ale cudzoziemiec może też Cię spytać o kraj, z którego pochodzisz. Po rosyjsku spyta Cię on tak:

Ты откуда?

Skąd pochodzisz?

Zdanie to przetłumaczymy jako: „Skąd jesteś?”, choć samo słowo „откуда” znaczy „skąd”, a całe zdanie dosłownie: „Ty skąd?” (bo w rosyjskim pomijamy czasownik „jesteś”).

Na to pytanie ja odpowiem: "Pochodzę / Jestem z Polski", czyli:

Я из Польши.

Pochodzę / Jestem z Polski.

Całe zdanie oznacza: „Jestem z Polski”. Jak już wspomniałam, w zdaniach twierdzących w czasie teraźniejszym pomijamy czasownik „być” w formach osobowych, a w tym przypadku „jestem”, i powstaje nam dosłownie: „Ja z Polski”.

Po rosyjsku piszemy: „Польши”, ale czytamy „Polszy”, dlatego, że „и” po „ш” – podobnie jak po „ж” – czytamy jak „ы” (ale nigdy „ы” po „ш” i „ж” nie piszemy).

Mogę też powiedzieć: "Я из Польши, а ты?", a więc: „Jestem z Polski, a ty?”.

Я из Польши, а ты?

Pochodzę / Jestem z Polski, a ty?

I jeżeli ktoś jest / pochodzi z Niemiec, to powie:

Я из Германии.

Pochodzę / Jestem z Niemiec.

из Германии – z Niemiec

Jeśli z Rosji, to:

Я из России.

Pochodzę / Jestem z Rosji.

из России – z Rosji

A jeśli z Anglii, to powie:

Я из Англии.

Pochodzę / Jestem z Anglii.

из Англии - z Anglii

A Ty jak odpowiesz na moje pytanie: „Ты откуда?”?

.....

Myślę, że na tym możemy poprzestać. Przejrzyj, proszę, jeszcze raz całą dzisiejszą lekcję, spróbuj ją sobie utrwalić i odpowiedzieć na poniższe pytania:

- Меня зовут Анна, а тебя?

-

- Я живу в городе Варшава, а ты?

-

- Я из Польши, а ты?

-

Mam nadzieję, że bez problemów poradziłeś sobie z odpowiedziami na te pytania. To już sukces, nawet ogromny, bo przed tą lekcją nie umiałeś nawet się przedstawić, a teraz nie dość, że to umiesz, to potrafisz także spytać kogoś o imię, skąd pochodzi, gdzie mieszka i jeszcze wiesz jak udzielić odpowiedzi na te pytania!

I nawet jeśli czegoś jeszcze do końca nie rozumiesz, to przecież w każdej chwili możesz powrócić do tej lekcji i jeszcze raz ją sobie powtórzyć. Powtórki są bardzo ważne.

Pamiętaj, że: „Uczyć się języka, to jak łódką pod prąd płynąć. Wystarczy na chwilę odłożyć wiosła, by zaczęło cię znosić do tyłu”. Nie odkładaj więc wiosła i wiosłuj do przodu, a ja już dołożę starań, byśmy szczęśliwie dopłynęli do celu, którym jest dobra znajomość rosyjskiego. Jesteś na dobrej drodze!

Пока! (Cześć!)

Lila

Dodatek: Zasady wymowy dla liter i sylab występujących w tej lekcji

- А а** czytamy jak [a] (np. а ты?)
- Б б** czytamy jak [b] (np. тебѧ)
- В в** czytamy jak [w] (np. привет)
- Г г** czytamy jak [g] (np. где)
- Д д** czytamy jak [d] (np. где)
- Е е** czytamy jak [ie] w środku wyrazu po spółgłosce (np. где) lub jako [je] po samogłosce lub na początku wyrazu.
- Ё ё** czytamy jak [io] w środku wyrazu po spółgłosce (np. живёшь) lub jako [jo] po samogłosce lub na początku wyrazu.
- Ж ж** czytamy jak [ʒ] (np. живёшь)
- З з** czytamy jak [z] (np. зовут)
- И и** czytamy jak [i] (np. Англии), jednak po ж, ш, ц czytamy jak [y] (np. живу)
- К к** czytamy jak [k] (np. как)
- Л л** czytamy jako dźwięk bliski do [ɫ] i wymawia się go dotykając końcem języka górnych zębów. Część środkowa języka jest obniżona, a wargi są nieruchome i rozchylone (np. полка). Л л w połączeniu ze znakiem miękkim czytamy jako [l], choć jest ono bardziej miękkie od polskiego (np. полька).
- М м** czytamy jak [m] (np. меня)
- Н н** czytamy jak [n] (np. меня)
- О о** czytamy jak [o] lub jako [a], w zależności od pozycji; przed i po akcencie czytamy jako [a] (np. зовут, это), a gdy pada na nie akcent (który zaznaczam poziomą kreską), to jako [o].
- П п** czytamy jak [p] (np. Привет)
- Р р** czytamy jak [r] (np. Привет)
- С с** czytamy jak [s] (np. Сопот)
- Т т** czytamy jak [t] (np. ты)
- У у** czytamy jak [u] (np. зовут)
- Ц ц** czytamy jak [c] (np. Вроцлав)
- Ш ш** czytamy jak [sz] (np. пр. живёшь)
- ы** czytamy jak [y] (np. ты)
- jest to litera, która nie oznacza żadnego dźwięku. Znak miękki pełni w gramatyce różne funkcje, m. in. zmiękcza poprzedzającą go spółgłoskę (np. w wyrazie полька). Występuje w zakończeniach bezokolicznika większości czasowników i zawsze w zakończeniu czasowników w II osobie liczby pojedynczej czasu teraźniejszego (np. живёшь).
- Я я** czytamy jak [ia] w środku wyrazu po spółgłosce lub jako „ja” na początku wyrazu i po samogłosce (np. я).

Ściąga

Pytania i odpowiedzi

Как тебя зовут? Jak masz na imię?

Меня зовут... Mam na imię...

Меня зовут Анна. Mam na imię Anna.

Меня зовут Саша. Mam na imię Sasza.

Меня зовут Саша, а тебя? Mam na imię Sasza, a ty?

Где ты живёшь? Gdzie mieszkasz?

Я живу в городе Варшава. Mieszkam w mieście Warszawa.

Я живу в городе Вроцлав. Mieszkam w mieście Wrocław.

Я живу в городе Краков. Mieszkam w mieście Kraków.

Я живу в городе Краков, а ты? Mieszkam w mieście Kraków, a ty?

Я живу в деревне... Mieszkam we wsi...

Ты откуда? Skąd jesteś?

Я из Польши. Jestem z Polski.

Я из Германии. Jestem z Niemiec.

Я из России. Jestem z Rosji.

Я из Англии. Jestem z Anglii.

Inne słowa i wyrażenia poznane w lekcji

Привет	Cześć! (przy powitaniu)
полька	Polka
поляк	Polak
полка	rólka
Пока!	Cześć! (przy pożegnaniu)

Narodowości

W języku rosyjskim nazwy narodowości piszemy zawsze małą literą, czyli inaczej niż w polskim, np. **поляк** - Polak.

Nazwy przypadków

	Pytania do przypadków
Mianownik	kto? co?
Dopełniacz	kogo? czego?
Celownik	komu? czemu?
Biernik	kogo? co?
Narzędnik	(z) kim? (z) czym?
Miejscownik	(o) kim? (o) czym?

Wołacza w języku rosyjskim nie ma, a jego rolę pełni mianownik, więc jeśli chcesz krzyknąć: "Mamo!", to poprawnie to zrobisz używając tego słowa w mianowniku, to jest dosłownie: "Мама!".